

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum
Concionum**

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Dei oravit. In omnibus juvenes scutum fidei: Sed hoc scutum est abique ornatu bonorum operum, nos ipsi in illo gesta preclara sculpete debemus. Hinc si in campum profertur scutum nude, apud Deum, qui a nobis non expectat nisi opera bona, inglorii erimus, & velut milites meticolosi, & inutiles, ab eo abigemur, & puniemur.

4. Divus Petrus Apostolus hac exhortatione nos animavit: Dominum IESUM Christum sanctificate in cordibus vestris. Quid significat id sanctificate? an nos, qui sumus peccatores Receptorem, qui est ipsa sanctitas sanctificare possimus? cum ipse sit fons, & origo scaturiens sanctitatem, indigemus, ut ipse illam communi- cet nobis. Hunc passum sanctus Doctor Ange- licus Thomas sic interpretatur dicens: Sanctifi- care, id est, sanctum ostendite, pateat omnibus Chri- stum sanctum in vestris animis esse. Singitur vos Christi discipulos, christianaque Religionis professores esse asserit, illumque vestris animis præesse sa- semini, in illius vestigiis insistite, eoque viae inte- gritatem, morumque sanctitatem amplectimini, ut qui vis etiam et hinc, & infidelis ex criminibus & meritis vestris Christum in vobis esse, cognos- cas.

5. Refert Plutarchus Athenienses, dum pro publico bono palatium ædificare intenderent, duos Architectos, qui idæam delinearent ele- gisse. Uterque in senatum vocatus fuit, ut quif- nam esset melior, viderent. Primus magna fa- cundia, & apparatu verborum & altitudine, & amplitudine palatii, quam profunda debeant esse fundamenta, quam crassi muri, quot, & quam magna conclavia, quot fenestæ, & ostia, qualis debeat esse forma, qualis idæa, quales scale, quot sumptus necessarii, quot opifices, quantum tempus ad ejus complemen- tum adhiberi debeat, discurrere cepit. Alteri à senatu, ut suum depremeret sensum pos- tea impositum fuit. Laconice porro ille re- spondit, & paucis se expedivit dicens: Ego ope- re adimplebo, quod ipse vos verbis amplifica- vit. Alter velut verbosus, & in operando tenax dimissus, hic autem fabricæ præfectus dele- ctus est. Deus eos veros, & bonos chri- stianos habet, qui non verbis, sed operibus facun- di sunt.

6. Alias, cur filius Dei ita applausit Mag- dalenæ, dum unguento suum caput delibavit, à meritatione sanctorum Patrum adductas esse, recordor: Amen dico vobis, ubique prædica- tum fuerit hoc Evangelium, dicatur, quod hæc fecit in memoriam ejus. Dominæ cur tanto bono- re, & applausu hæc famam peccatricem affi- cis? habet facta, & non verba, tacet, & ope- rat: Bonum opus operata est in me. Hoc opus meritorium alis famæ per totum orbem volare voluit, & in memoria hominum indelibiliter viveat, & magis celebrari, quam omnia hæc ita gesta Alexandrorum, & Imperatorum. Tem- pus, quod tenebris oblivionis Fletus innotuit, per omnia sæcula unktionem Magdalenæ im- mortalem conferbat. Illud, quod scribit Chry- sostomus audiamus. Hæc abjecta mulier, quæ in- tum effudit unguentum, toto orbe terrarum desce- ditur. Et non temporis quidam tam immensa longi- tudo memoriam illius vel excavit, vel extinguit unquam, idque cum factum ipsum non esset, neque ulla res posset illius abolere memoriam, quæ potius regni omnibus, nec regibus unquam si celebrari est nunc mulier, nec ulla ante oblivioni tradita, quod factum est.

7. O Venetice! Deum habemus, qui non tam præbet aures verbis Christiani, quam oculos ad operationes ejusdem mentonas aperit. Quod bene, vel male verba fomes, imo quod mutus sit parum refert, dummodo actiones virtuosæ loquantur. Deus postea Moysæ re- luit legatum ad Pharaonem quatenus populum Israeliticum libertati restitueret ablegare dero- vit: Veni, & misam te ad Pharaonem, ut edu- cam populum meum, filios Israel de Ægypto. Moyses huic officio se ineptum agnoscentes excolationem præterit dicens: Quis sum ego, ut vadam ad Pharaonem, & educam filios Israel de Ægypto? Do- mine, nec possum, nec volo, nec debeo tibi re- fragari, sed si meum sensum, proferre debeam, me ineptum agnosco, sum audis, & præcep- to opilio, nil nisi pecudes custodite, & tonde- scio, in agris agere didici, in quibus nullam occasionem habui cum personis honestis ager- di, forsitan apud regem aliqua incivitate delin- quam, & perpetuam confusionem incurram. Præterea cum semel audierim aulam esse ma- lam mercem, & chi disse certe velle amovet, edamorte, & certe non re alia differant, hæc una lectura, est chamma certe pericla accerta la- vita de gl' homini. Hoc est: quia semel intel- lexi, quod qui dixit Coræ (id est aulam) vo- luit dicere morte (hoc est mortem) & quod coræ unica tantum dicit littera à morte, quia accorta, id est, decurtat vitam hominum, ideo Domine ignosce mihi, non sum aptus ad hoc opus.

Plutarch. apud La- bar. 3. de oper. bonis propop. 4. fol. 890.

S. Marcus 4. 14.

... non tamen potius justificari sine illis in
voto, atque animi preparatione, tunc ea operandi,
cum facultas in eo erit, & oportunitas dabitur. Si
vero de internis operationibus, concomitantibus ju-
stificationis beneficium vult obtinere. Hac est ve-
ritas Catholica, nec alia potest adferri doctrina.

9. Hieronymus Propheta David verbis, que
interpretatus est sanctus Pater Augustinus Ec-
clesiæ Doctor. Declina à malo, & fac bonum.
persuadere voluit: ac si diceret, ad obtinendam
gloriam non suffi cit abstinere à malo, sed & necesse
est operari bene & sancte vivere. Hac est doctri-
na sancti Patris Augustini sic dicentis: Parum est
nulli nocere, nullum occidas, non fureris, non adul-
teres, non fraudem facias, non falsum testimonium
dicis, declina à malo, Cum declina veris, dicit, ser-
vus sum, perfecti omnia, habeo vitam, habeo dies
bonos. Non solum declina à malo, sed, & fac bonum.
Parum est, ut non exspoliaris vestitum, vesti nudum:
Si non exspoliaris declinasti à malo, sed non facies
bonum, nisi cum peregrinam suscepis in domum
tuam. Ergo sic declina à malo ut facias bonum.

10. Quid verbis illis, que attribui solent divo
Patri Augustino, intelligi putatis, & opinionem
ejus explicabit: Qui creavit nos sine nobis, non
vult salvare nos sine nobis: Deus, qui nos crea-
vit absque eo, quod nos illo modo conciterem-
us, nos non vult salvare nisi quod Christiani &
hominis perfecti est, agamus. Hic quod sanctus
Paulinus Episcopus narrat, mentem & doctri-
nam meam subit. Quodam Catechumeno cum
multis mari navigante, tempestas adeo sæva ex-
ortebatur, ut navis seime submergeretur, atque
in arenam depelleretur. Omnes præter Cate-
chumenum, qui se divino commendabat auxilio
atque in Deo spem suam ponebat, ut naufragium
effugerent se undis commiserunt. Per vi-
ginti tres dies navis fluctibus hinc inde agitaba-
tur; & in illo tempore Christus Dominus no-
strum nunc nauta, nunc remigis vices agens, jam
ad proram, jam ad puppim accurrebat, modo re-
mo ducebat, modo vela pandebat, vel contrahe-
bat. Senex Catechumenus manibus seriantibus
inter fluctus maris quiescebat, tandem manum
extendendo suppetias ferre dignatus est: & mox
pacatur mate, & navis feliciter ad portum appu-
lit. Hoc factò Christus Redemptor noster
Catechumenum docere voluit, quod non vult
salvare nos sine nobis, & quod non vult dare glo-
riam caelestem, & paradisi portum, nisi manum
bonis operibus applicemus, & auxilium Dei pe-

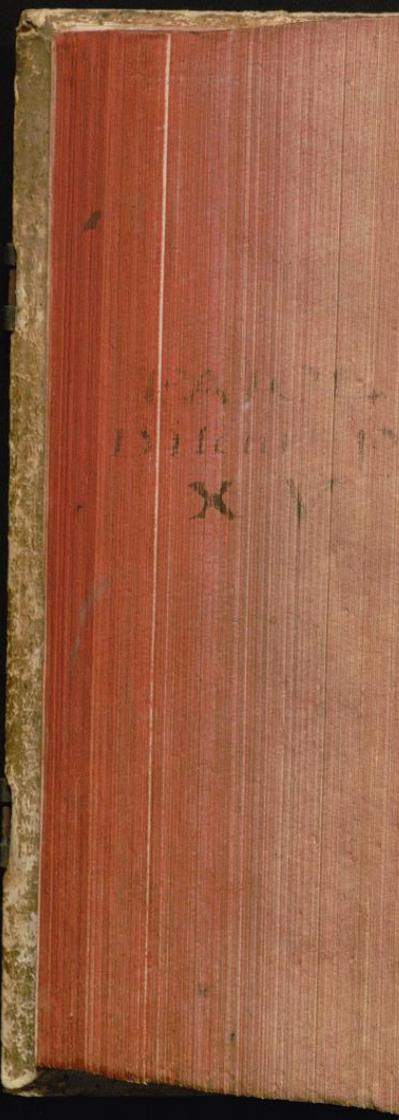
tamus. Hinc Pelbartus super verba Evangelii
ait: Non omnis qui dicit Dominus, Dominus
bit in regnum caelorum, sed et ad beatam mis-
nem, ubi servatum Doctores, Christus servatum
estendit. quid non omnia Christiani salvatum
nec ad visionem Dei admittitur, quantum Chri-
stianus excluditur à regno caelorum eterna benedi-
ne, & Dei visione: Nam sunt aliqui, qui tantum-
modo semel à unum Christo Domino hoc est corde
ore, sed tantum contradicunt opere, & non tunc
non videntur Deum. Sed boni Christiani ut
cunt Domine, Domine, Domine, hoc est corde, me
& opere faciendo Dei voluntatem in omnibus præ-
ceptis implendis, & talis intrabunt in regnum cae-
lorum.

11. Sanctus Pater Augustinus hujus rei cau-
sam inquit, non ramus olivæ, quem columba
post diluvium ad arcam Noë rediens portavit,
solum tantum, cum dicit Scriptura Sacra: Vin-
tibus salis, & non etiam fucibus oculis fia-
rit; & demum eum fuisse fructiferum (nam a-
lias Noë fenestram non aperuit, nec colum-
bam redientem intromissit) concludit. Et quod
aliud demonstrare & manifestare voluit, nisi
quod anima columba mystica, que post mare
procellosum hujus mundi ad arcam paradisi re-
dit, & æternæ vitæ se participem facit, non esse
admittendam, nisi præter tantum virtutum sibi,
etiam fructus operum portet? Ramus iste, inquit
sanctus Augustinus, & salis, & fructus, non
opera, & virtutes habet. Idem confirmat dicit
Isidorus Hispalensium Annalibus: Vacua est sine
operibus fides, & frustra de sola fide blanditur, qui
bonis operibus non ornatur.

12. Quinque illæ virgines sunt habitæ fatuæ,
& audiverunt: Nescio vos, & clausa est janua, qui
oleo caruerunt operum, & non nisi verba, Domi-
ne, Domine operi nobis adferbant, verum alia
quinque virgines vocatæ sunt prudentes, & ad-
missæ sunt ad nuptias, quia oleum bonorum
operum habuerunt. Hinc Paschasius Radbertus
ait, Qui non habuerunt opera charitatis, qui
na, nec in deficiens lumine, ideo extinguuntur, quia
temporaliter regerunt, & respiciuntur facili-
teribus infructuosus. Et sanctus Gregorius. Nos Gregorius
fatis est habere fidem, nisi una sit fides, nonnulli modis
fidem medullas tenent, ac vivere solent mal-
tenus curant, quibus divina providentia sepe con-
tingit, ut propter hoc, quod requiritur virtutes, & il-
lud perdunt, quod salubriter credunt.

13. Itaque illi homines, qui caelum introire

Apud I. a.
hac com. 2.
de oper.
prop. 6.

ergo imaginantur, quia sunt Christiani, virtuosus & operibus bonis carentes, & tantum dicuntur Dominus, Dominus, graviter errant, atque seiplos decipiunt. In libro Iudicum mirum passum videtur: Galaadites Euphratarum hostes captivos erant, eosque omnes, quos habere poterant occidi dante decreverunt. Et quid non egerunt? Occupaverunt Galaadita vada Iordanis per quae Ephraim versus sursum erat. Et quia praeter Euphrataros varias nationes transibant, quem aliam invenerint, ut ab aliis fecerentur audent. Euphrata: exprimitur non poterant scire, sed trepidius pronuntiabant. Hinc Galaaditae omnes transeuntes verbum *sibboleth* pronuntiare fecerunt, & vigilis omnibus illis, qui expe- ditae profecerant *sibboleth* (eo quod signum est illos non esse Euphrataros) liberum transi- tum sine impedimento concesserunt. Et dum eam transibant Euphrata: eorum gressus li- tebant, & a quolibet nomen, & cognomen, pa- trum & omnes circumstantias exquirebant: *Dixerunt ei Galaaditae: unquid Euphrataus es?* si negabat, ut eum dignoscerent dicebant: *Dic ergo sibboleth*, & si hanc vocem proferebat, si- gnum erat esse Euphratarum, & illico ense- mitercebant, & eum occidebant, & in flumen praecipitabant: *Interrogabant eum, dic ergo sib- boleth, qui respondens sibboleth, statimque appre- hendit, & jugulabat in ipso Iordanis transitu, & occiderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo milia.* Ab his non casu, sed maximo cum iudicio & mysterio duo verba praefata adinven- tum agnoscimus, *sibboleth* significat nihil aliud quam spicam granis plenam, sed *sibboleth* gra- nis vacuum. Nunc quid hoc textu moraliter Spi- ritus Sanctus doceat videamus.

14. Dum Christianus morti vicinus, e mari- tibus huius mundi ad portum paradysi & aeternam gloriam transire volat, Deo omnipoten- ti, qui ab eo quaerit, quis es, cuius fuisse profes- sione, sicutur, & dicere *Sibboleth*, si fuerit spica gra- nis plena, hoc est Christianus bonis operibus fecundus, feliciter ad alteram ripam paradysi transibit, & haec aeternae gloriae erit: sed si e- contrario dicat *sibboleth*, fueritque spica sine gra- nis, hoc est fidelis & vacuus, & fructibus ope- rum bonorum carens, morti & aeternae adju- dicationi, & non an fluvium Iordanis, sed in i- nfernum inferent cum Iordanaus, sic interpretante spiritu Sancto: *Omnes igitur per vada Iordanis*

in caelestem patriam, seu fluminis iudicii transire debemus, ut non omnes, sed qui tunc vere dicere possunt sibboleth, hoc est spicam granis plenam, qui vero sibboleth hoc est spicam vacuum profertur, in transitu Iordanis transibunt in gehennam, non in caelum.

15. Vae illis, qui non nisi nomine tenus Chri- stiani erunt. Maledictionis, qua Christus e Be- thania discedens seum devovit, recordamini: *Videns fens arborem unam, secus viam, venit ad eam, & nihil invenit nisi folia tantum, & ait illi: Nunquam ex te fructus nascatur in sempiternum.* Haec misera arbor quid deliquit? Paterfamilias Rabbetus ea Synagogam Hebraeam denotata, quae non nisi apparenter habuit folia, sed nullos fructus bonarum operationum, affirmat, *Veni ad Synagogam, & invenit eam infertilem sine fru- ctu, foliis tantum modo vestitam, id est verbis in- anibus gloriantem ac fructibus, vacuum operibus quidem bonis sterilem.*

Sed, si dicas fulminavit in Synagogam He- braeam, quia fuit infertile, quid non aget cum Christiano actionibus meritorum infertendo, & qui Christianus nomine, & non re fuit audite Bedam: *Arefecit Dominus arborem ma- ledicti, ut homines videntes hoc, siue audientes, multo magis intellexerent se divino condemnandos esse iudicio, si absque operum fructu de plausu tantum sibi religiosi sermonis, velut de sonitu, & blandimento viridantium gloriantur solentur.*

16. Non nescio multos a Dogmatibus fidei Catholicae aberrantes falso docuisse, solam fi- dem sufficere, ne requiri bona opera, quia Chri- stus actionibus infiniti valoris pro nobis satisfacit, & in hunc finem Apostolum ad Romanos sic scribentem allegant: *Vbi ergo est gloriatio tua? Exclusa est, per quam legem? noni sed per legem fidei: Arbitramur enim iustificare hominem per fidem sine operibus legis.* Sed quantum hi abiicit a veto ex multis locis scripturae ostendi potest.

David, *Domine, qui habitabit in tabernaculo tuo, aut qui requiescet in monte sancto tuo? qui ingreditur sine macula, & operatur iustitiam.*

Sanctus Mattheus: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona.*

S. Joannes: *Procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitae, qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicii.*

S. Paulus: *Ergo dum tempus habemus opere- mur bonum ad omnes.*

Sanctus Petrus: *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis*

889. col. i.

S. Matth. cap. 21.

Paterfamilias Rabb. tom. 6. bib. vet. pat. in c. 21.

S. Matth. lib. 9. fol. 214. o. l. B.

Bed. hom. 7. in quad. 17. in c. 11.

S. Matth.

Ad Rom. c. 3. n. 27.

Psalm. 14.

S. Marc. e. 17.

S. Io. c. 5.

Ad Galat. c. 6.

2. Petr. 1. S. Jo.

Handwritten notes in the right margin:
 1. *Handwritten text, possibly a reference or commentary.*
 2. *Handwritten text, possibly a reference or commentary.*

S. Chryf. hom. 50. in Ioan.

S. Joannes Chryfost. Nunquid ergo satis est ad vitam eternam in Filium credere? minime: Nam si in Patrem Filium, & Spiritum Sanctum reddideris, non autem recte vixeris, nulla tibi ad salutem utilitas: Opus namq; nobis est, & vita, & morum puritate pollere, & licet hoc in loco dicat: Qui credit in Filium habet vitam eternam: non tamen dicitur satis esse, solum fidem ad salutem.

S. Io. Dam.

Sanctus Joannes Damascenus. Vera enim fides per opera exploratur, & comprobatur. S. Basilii Magni. Omnes Angelicam viam ambulantes, mercatores sumus per opera mandatorum nobis possessionem celestium negociantes.

S. Ambrosius.

Scriptura divina vitam beatam in cognitione posuit divinitatis, & fructu bonae operationis. Habet ergo vitam eternam fides, quia fundamentum est bonum, habens & bona opera facta, quia vir iustus, & dilectus & rebus probatur.

S. Hieron.

S. Hieronymus. Circumfesso nihil est, & praeputii nihil est, sed observatio mandatorum Dei, nihil enim prodest abique operibus calidus & nuptus, cum etiam fides, quae proprie Christianorum est, opera.

S. Augustinus.

S. Augustinus. Quare jam illud videamus, quod excutiendum est à cordibus religiosis, ne mala securitate salutem suam perdant, si ad eam obtinendam, sufficere solum fidem putarint, bene autem vivere, & bonis operibus viam Dei tenere neglexerint. Fides sine operibus nihil prodest.

S. Gregorius.

S. Gregorius. Fortasse unusquisque apud semetipsum dicat, ego jam credidi, salvus ero. Verum dicit, si fidem operibus tenet, vera enim fides est, quae in hoc, quod verbum dicit, moribus non contradicit.

Idem hom.

Et alibi subiungit: idem Pontifex. Unusquisque homo à Conditore suo, aut fide recedit, aut opere sicut ergo qui à fide recedit apostata est, ita qui ad pervertitur opus quod deseruit, redit, ab omnipotente Deo apostata abique ulla dubitatione deputatur, etiam si fidem tenere videatur: Vnum enim sine altero nihil prodesse valet, quia nec fides sine operibus, nec opera adjuvant sine fide, nisi forte pro fide suscipienda fiant.

17.

Nihilominus non obstante quod sic doceat allati Doctores Ecclesiae celeberrimi, scio vos cum scriptura, & Apostolo replicare posse: Creditit Abraham Deo & reputatum est ei ad iustitiam, ergo fides in Deum, & in Christum venturum sine operibus ad justificationem sufficit. Et quae iam rogo maiores, & Deo gratiores actiones potuit in quaerere, quam ut exequenda divina voluntati supra montem Moia, micum, eumq; sibi dilectissimum filium Isaac, ut eum sacrificaret Domino, duceret magna res? Illa de-

Gen. 15.

ter, quae praefata senectute arefacta, languida fuit effecta, ut Deo obediret se monstravit tam ferventem. Illa manus, quae ad operationem prociuum exercendas erat tremens, ad gladium tenebam, & Isaac decollandum adeo se exhibuit constantem. Ergo credendo & operando justificationem est.

ad Rom.

Hinc D. Jacobus. Quid proderit frater meus, si dem dicat quis se habere, opera autem non habent? Nunquid poterit fides labare eum? fides si non habeat opera, mortua est in semetipsa. Ex operibus justificatur homo, & non in fide tantum; creditur Abraham Deo, & reputatum est illi ad iustitiam. Quia non illi gratis donatur justificatio, sed meritis redditur operum primum.

cap. 4.

18. Et ut doctrina S. Pauli, quae ita gloriatur advertat: Arbitramur enim justificari hominem per fidem sine operibus legis, bene intelligantur optime per Sedulium sic explicatur: Conventum impium per solum fidem justificat Deus, non propter opera bona quae non habuit prius, aliquando pro impietatis opera fuerat puniendus.

Sed hi experientia, quod pertinacia negant, confitentur. Scio nos, qui ad iudicium divino sumus Christiani, quoad speculationem veritatis, illis contrariae assentiri: Sed dum opera negligimus, ne ipsa hanc veritatem à nobis negantur persuadent. Audite admonitionem Archiepiscopi Valentini: Christianus es, Christum tuum sequere, Christum imitare, Christum tui adorem doctrina. Si Christum non sequeris, quae ratione Christianus nuncuparis? cur te Christi discipulum esse mentiris? si tu reguar Christianus ex nomine, esto & re. Cur Christi doctrinam accipis, & vitam in contrarium agis? nomine Christianus, vita mundanus.

Christianus es, ergo Christi actiones imitari, & eius praecepta observare debes. Quod lingua confiteris, operibus negas. Quam decorum est nomine esse Christianum, & operibus indelem, vocabulo Christianum, vita mundanum? O nimiam caecitatem, & maximo mendaciorum sollicitatem! Christum agnoscendum, & opere contradicunt: Quasi non ipse cum venerit veros à falsis novem Discipulos separaret.

19. Si à vite spinas, à fico urticae, à spica tritonia, ab oliva cicutas produci videres, nonne hoc natura monstrum esse diceret? per vim enim: quia non potest arbor bona malos fructus facere. Et tamen Christiani, qui sunt agricolae plantatae in agro sanctae Ecclesiae, iniqui sanguine Christi, producant fructus acerbos persumatum actionum. Si verum sit, & fructibus cogit

proci plantis. A fructibus eorum cognoscitis eos, magis eos participare ex gentilitio, quam Christianismo coaccludi debet. Hanc miseriam idcirco deplorans idem Beatus exclamavit O homo agnosce qui es, intellige tantam dignitatem, ut talis sis vita, qualis sis natura. Homo es, vitam age humanam, ne degeneres ad vitam brutalem: vitæ autem hominis rationalis est natura, & ratio tibi à natura data est, quasi regula tuorum operum: vitæ autem rationalis est, quod est vita rationalis, nisi non virtutis dicitur: vides quod ipsa tua natura te aliquo ad virtutem.

20. Quid diceres, si librum, in cujus frontispicio hoc titulus inscriptus esset: *Moralis Divi Gregorii, vel opera divi Augustini*, eoque aperto non reperires nisi hereses Calvinus, aut Lutheri. Idem dicitur, et, qui exterius se exhibet fidelem, interius verò habet conscientiam infidelis applicatam potest. Opera tua operibus Pagani, Turcæ, aut Hebræi meliora esse non video. Porò quid faceres, si esses iussidus? Non minus subdit idem Archiepiscopus, quàm iudæus vel paganus sæculi pompæ, & divitiarum perquiri, mundo, non Christo vivo. Et in mundalibus negotiis, & gaudis quasi totam suam vitam expendit. Corporis tantuarium molles profecti, & polluisi, & Spiritus S. expulso, demeruntur ara, & stabulum factus as; Vestem illam sepius sordidam, polluisi cæno, & sanguine concucant. Quid dicam tibi? sic vitæ quasi oppositum suspensisse, neque vocat tui, & sponsonis Dei facta memor fuisse.

21. Quam sententiosa, & substantiales sunt verba hujus sancti Archi- Episcopi qui mutare vitam, vivere Christianè, & opera digna nominæ quod gestat, prætare cupit, ea attentè consideret. Quid diceres, si me religiosum, & sacerdotem, quamvis indignum veste Hilkionis indutum in publico foro latitare inter gentem vilem, & actiones facere que dissolutissimas etiam personas debent, videres, an non hominem profanum, & irregularem, nomineque religiosi indignum proclamares? Age dum: et ego si ego te Christianum video, absque timore Dei, tanto tempore degere in peccato mortali, mandata Dei, & Ecclesiæ te violasti, per plures annos te confiteari nec communicare: an dicam, & credam te esse bonum Christianum? A fructibus eorum cognoscitis eos. Magnus Alexander ejusdem secum nominis in cubili degere, sed nomine illo haud digno prælatore sciens, militem vocatum acriter petulantiar diceas, aut nomen, aut mores muta. Quid tibi dico, aut muta nomen Christiani, aut

Christiane vive, Hoc tibi sufficiat, & requiesco.

ALTERA PARS.

22. Præterea in agro sanctæ Ecclesiæ, sunt plantæ steriles, hoc est Christiani, qui bene operantur, sed fructus quos producant, sunt similes fructibus, quos producant arbores Pentapoli, qui teste Divo Augustino tantum habent bonum corticem, qui est coloratus, & vividus, sed intus plenus cineribus. Opera plurimum Christianorum nil habent bonitatis nisi materialis, & extinsæ, sed quoad morale, & intussecum sunt opera vana, & sine merito, quia facta ob finem malum. Hæ arbores sunt Hypocrite, de quibus bodierum Evangelium dicit: *Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intussecus autem sunt lupi rapaces.* O maledicti Hypocrite, de quibus cecinit Poeta.

D. P. Aug. lib. 21. de civit. Dei c. 5.

D. Matth. cap. 7.

Impia sub dulci melle venena latens: Ovidius.

23. Salvator eos vocavit vulpes: *Vulpes forens habens*, non solum ob malitiam, sed & quia non habent nisi bonum apparens, scilicet pellem. Num Crocodilus sit animal terreste, vel marinum sciri nequit? sæpe natat in mari, & sæpe in terra graditur, hoc animal est ichema Hypocrite, de quo non potest sciri an sit Dei, vel Diaboli, si iudices secundum exteriora, dices esse divinum, sed si secundum interiora necessario concludes esse diabolicum, & de eo merito dici potest: *intus Nero, foris Cato.*

Ovidius.

D. Lucas cap. 9.

Apud Nicol. Resf. nor. 24.

24. Ab aliis hypocrite fuit assimilatus alex, quæ quo plura superius exhibet, eo pauciora infra numerat, juxta illam sententiam, que divo Bernardo allcribitur: *Ei sunt qui boni videri, non esse, mali non videri, sed esse volunt.* D. Ambrosius eas belluas pelle hominis vellitas appellavit: *sunt enim bestiales, sunt feras, forma hominum indita, de quibus dicit Dominus: Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intus autem sunt lupi rapaces. in his ergo non requiescit Deus.*

D. Bernar. serm. 66.

D. Ambros. lib. 6.

Hexam. c. 8.

Uc famem venetur per diem jejuna, noctu commestatur audi Poetam.

Vorsæ noctu, revocat jejunia mane. Petrus Aloys. cent.

Tempora pariter gustatur, & Hypocritis. 1 fol. 61.

Guttur amat noctem, latebat, ut repleat avi. D. Petrus

Viguo oculos capiat, lucem amat Hypocrysis. Dam. lib.

25. Divus Petrus Damianus eos nivi, quæ alba est, & frigida comparat, sic sub falso candore exteriori glaciem iniquitatis tegunt. Nix alba est.

D. Petrus Dam. lib. 6. Epist. 33.

6. Epist. 33.

Nix alba est.